

Sygn. akt VIII U 1692/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2016 roku w Lublinie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o odsetki

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 września 2015 roku znak I (...)

I zmienia zaskarżoną decyzję i ustala W. S. prawo do odsetek za okres od 21 lipca 2014 roku do 1 września 2015 roku z tytułu opóźnienia w wypłacie renty;

II w pozostałej części oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 1692 /15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił W. S. prawa do wypłaty odsetek z tytułu zwłoki w wypłacie świadczenia. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2015 r. ustalający prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy wpłynął do oddziału ZUS w dniu 15 lipca 2015 r. Orzeczenie uprawomocniło się w dniu 24 lipca 2015 r., zaś w dniu 24 sierpnia 2015 r. wnioskodawca przedłożył zaświadczenie o nie pobieraniu zasiłków po dniu 1 lipca 2014 r. Wyrównanie świadczenia na podstawie decyzji z dnia 27 sierpnia 2015 r. wykonującej prawomocny wyrok Sądu nastąpiło w dniu 2 września 2015 r. W wyroku Sąd nie orzekł o odpowiedzialności ZUS za opóźnienie w wypłacie świadczenia (decyzja – k. 167 t. II a.r.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł W. S.. Z jego treści wynika, że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego i wnosi zobowiązanie go do wypłaty ustawowych odsetek za zwłokę w wypłacie renty. Podniósł, iż odsetki powinny być przyznane bowiem dokumentacja medyczna złożona do ZUS wraz z wnioskiem o przyznanie na dalszy okres stanowiła podstawę do przyznania tego świadczenia od 1 lipca 2014 r. (odwołanie – k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie argumentując jak w decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

W. S. urodził się (...) Od dnia 4 kwietnia 2014 r. uprawniony był do renty z tytułu częściowej niezdolności, przyznanej decyzją organu rentowego z dnia 7 maja 2004 r. (decyzja k. 14 t. II a.r.).

Kolejnymi decyzjami ZUS przyznawał mu prawo do renty na dalsze okresy, ostatnio decyzją z dnia 21 listopada 2011 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. (decyzja k. 92 a.r. t. II).

W dniu 12 maja 2014 r. W. S. złożył wniosek o przyznanie mu renty na dalszy okres (k. 116 t. II a.r.).

Lekarz Orzecznik ZUS rozpoznał u W. S. podczas badania w dniu w dniu 10 czerwca 2014 r. (...) (...), (...) (...) w 2003 r. (zamknięcie w proksymalnym odcinku),(...)(dokumentacja lekarska) i stwierdził, że odwołujący się jest nadal częściowo niezdolny do pracy do dnia 30 czerwca 2017 r. (dokumentacja orzecznicza k. 121).

Na skutek zgłoszenia zarzutu wadliwości orzeczenia przez Naczelnego Lekarza ZUS sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej. Komisja, po przeprowadzeniu badania odwołującego się w dniu 21 lipca 2014 r. rozpoznała (...) (...) (...) w 2003 r., stan po przebytych (...) (dokumentacja lekarska) i stwierdziła, że skarżący nie jest osobą niezdolną do pracy (dokumentacja orzecznicza k. 129).

Orzeczenie Komisji Lekarskiej stało się podstawą wydania w dniu 31 lipca 2015 r. decyzji odmawiającej prawa do renty (k. 120 t. II a.r. – dokumentacja orzecznicza k. 131). W dniu 12 sierpnia 2015 r. W. S. odwołał się od tej decyzji.

W celu zbadania jej zasadności, Sąd orzekający w sprawie VIII U 1684/14 dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu kardiologii, neurologii, urologii i pulmonologii (k. 6-6v a.s. VIII U 1684/14).

W opinii z dnia 15 września 2014 r. biegli neurolog dr A. S., kardiolog dr J. M. (1), urolog dr W. L., pulmonolog dr J. M. (2) nie stwierdzili niezdolności do pracy. W uzasadnieniu biegli wskazali, że (...) ma stabilny przebieg, nie ma od dwóch lat konieczności wykonywania inwazyjnych badań i zabiegów na naczyniach wieńcowych. Zmiany w(...) nie wymagają aktualnie leczenia, winny być jedynie kontrolowane w badaniu rtg klatki piersiowej raz na dwa lata, bądź też w sytuacji zaostrzenia dolegliwości. Schorzenia urologiczne oraz neurologiczne również nie powodują niezdolności do pracy; układ nerwowy nie wykazuje cech uszkodzenia czy też objawów ubytkowych (opinia k. 18 a.s. VIII U 1684/14).

Do powyższej opinii biegłych wnioskodawca złożył zastrzeżenia wskazując, iż biegli nie wyjaśnili w opinii, na czym po 10 latach polega poprawa stanu jego zdrowia. Wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych sądowych (zastrzeżenia do opinii k. 30 a.s. VIII U 1684/14).

Z uwagi na zastrzeżenia Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii innego zespołu biegłych sądowych specjalisty chorób płuc dr M. S., neurologa dr P. W., kardiologa dr M. O., którzy w opinii z dnia 16 grudnia 2014 r. rozpoznali u skarżącego: (...)leczonych ambulatoryjnie w wywiadzie, bez istotnych zmian pozapalnych w badaniu klinicznym i obrazie radiologicznym płuc i stwierdzili, że badany jest częściowo niezdolny do pracy; niezdolność ta istniała w dniu 1 lipca 2014 r. i będzie trwała do dnia 30 czerwca 2017 r. oraz, że dokumentacja lekarska w aktach ZUS dawała podstawę do stwierdzenia takiej niezdolności. Podnieśli, że w 1997 r. odwołujący się(...)Biegli podali również, że u odwołującego się nasiliły się dolegliwości dusznicowe, a wynik wykonanej próby wysiłkowej wykazał(...) Podali, że w związku z (...) w odcinku początkowym (co wykazało przeprowadzone badanie koronarograficzne), u skarżącego przeprowadzono próbę udroźnienia tej(...) lecz bez powodzenia. Spowodowało to zintensyfikowanie leczenia farmakologicznego (wieloma lekami: A., C., S., A., T., A.), które, w połączeniu z oszczędzającym trybem życia, kiedy skarżący nie pracował, doprowadziło do ustabilizowania (...)Biegli podkreślili przy tym, iż fakt ten, w połączeniu z brakiem zaostrzeń (...)nie oznacza, iż doszło do samowyleczenia niedrożności tętnicy wieńcowej prawej. Aktualnie, w związku z tym, że(...)Nie pozwala to jednak na prowadzenie innego niż oszczędny tryb życia, a więc stanowi przeszkodę w aktywności zawodowej. Biegli podkreślili również fakt, iż przeprowadzona próba wysiłkowa w grudniu 2014 r., przy bardzo (...)Nadto podali, iż biorąc pod uwagę fakt nieskuteczności podjętego wcześniej inwazyjnego leczenia zamknięcia tętnicy, istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że kolejny taki zabieg również byłby nieskuteczny. W ocenie biegłych, (...) Wprawdzie nie występują u niego dodatkowo objawy ogniskowego uszkodzenia struktur ośrodkowego układu (...) czy też objawy niewydolności krążenia mózgowego, niemniej jednak w części obwodowej

układu nerwowego występują cechy zespołu (...), co wpływa również na występującą niezdolność do pracy. Z kolei pulmonologiczne schorzenia u badanego nie powodują występowania niezdolności do pracy. Badanie spirometryczne prezentowało wynik prawidłowy, bez cech niewydolności oddechowej (opinia k. 43-45 a.s. VIII U 1684/14).

Do powyższej opinii zastrzeżenia złożył organ rentowy domagając się dopuszczenia dowodu z nowej opinii biegłych. Z tych względów Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłych kardiologa dr M. O. i neurologa dr P. W., zlecając im szczegółowe ustosunkowanie się do zastrzeżeń ZUS (pismo procesowe k. 54-55, 58v a.s. VIII U 1684/14).

W opinii uzupełniającej z dnia 20 maja 2015 r. biegli w pełni podtrzymali sporządzoną przez siebie opinię główną. Wskazali, iż przedstawiciel organu rentowego w złożonych zastrzeżeniach zupełnie mija się z prawdą i wnioski jakie wyciąga są sprzeczne z wynikami badań kardiologicznych. Podnieśli, iż (...) (...) Przeczy to również stanowisku ZUS, że wytworzone (...) Odnosząc się zaś do zarzutu ZUS, że badanie echo (...). Stwierdzili więc, że do zaburzeń kurczliwości dojdzie jedynie w sytuacji wysiłku, zaś badanie echo, które jest wykonywane w spoczynku, nie ujawni tego faktu; ujawniała to zaś przeprowadzone próba wysiłkowa. Zdaniem biegłych, podobny skutek ma stwierdzenie przez przedstawiciela ZUS braku (...) oraz podkreślanie tego, że skarżący nie wzywał pogotowia ratunkowego i nie leżał w szpitalu. Stwierdzili przy tym, że zupełnie pominięto fakt stosowania przez niego sześciu różnych leków kardiologicznych. Podsumowując ocenę stanu zdrowia pod względem kardiologicznym biegli wskazali, iż istotnie, wynik przeprowadzonej u skarżącego próby wysiłkowej nie ujawnił nowej choroby, a wykazał, że odwołujący się, jest nadal, jak przez ostatnich 10 lat, niezdolny do pracy z uwagi na znaczne ograniczenie (...) Z neurologicznego punktu widzenia stan zdrowia skarżącego samoistnie nie powoduje niezdolności do pracy, jednakże, biorąc pod uwagę anatomię ludzkiego organizmu, przy istniejącym schorzeniu kardiologicznym, dodatkowo przyczynia się do uznania niezdolności do pracy (opinia k. 61-61v a.s. VIII U 1684/14).

Do powyższej opinii strony nie zgłosiły zastrzeżeń, zaś organ rentowy podtrzymywał wniosek o dopuszczenie dowodu z nowej opinii biegłych sądowych. Sąd oddalił wniosek uznając, iż stan zdrowia wnioskodawcy został już oceniony w sposób kompleksowy, a Sąd uzyskał wiadomości specjalne, niezbędne do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia (k. 67-67v a.s. VIII U 1684/14).

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 16 czerwca 2015 r. uwzględnił odwołanie W. S. i ustalił mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. (k. 68 akt VIII U 1684/14). Jego odpis wraz z uzasadnieniem Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymał w dniu 9 lipca 2015 r. Strony nie złożyły apelacji od orzeczenia, które uprawomocniło się w dniu 24 lipca 2015 r. (k. 81,82 akt VIII U 1684/14).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wydał w dniu 27 sierpnia 2015 r. decyzję, wykonującą wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2015 r. W. S. została przyznana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. Należność za okres od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 30 września 2015 r. w kwocie 21.862,29 złotych (po odliczeniu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne) organ rentowy przekazał wnioskodawcy na rachunek w banku (k. 163v t. II a.r.).

W dniu 15 września 2015 r. W. S. wystąpił do organu rentowego o wypłatę odsetek (k. 165-166 t. II a.r.).

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 25 września 2015 r. organ rentowy odmówił przyznania odsetek (k. 167 t. II a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie przytoczonych wyżej dowodów. Okoliczności wynikające z treści dokumentów znajdujących się w aktach sądowych i w aktach rentowych nie były kwestionowane przez strony. Wiarygodność tych dowodów nie budziła też wątpliwości Sądu. W tej sytuacji na wiarę zasługiwały również złożone w toku postępowania przez wnioskodawcę zeznania.

Odwołanie W. S. jest zasadne.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 1 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity; Dz. U. z 2015 r., poz. 121, ze zmianami) jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub z świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 roku, Nr 12, poz. 104) określono szczegółowe zasady wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub w wypłaceniu świadczeń do których przyznawania i wypłacania są zobowiązani ZUS oraz płatnicy składek.

Koniecznym warunkiem do uwzględnienia żądania wypłaty odsetek jest wykazanie, iż organ rentowy nie przyznał świadczenia w sytuacji, gdy dysponował materiałem dowodowym wystarczającym do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia. Istotą sprawy było więc ustalenie, czy organ rentowy ponosi winę w opóźnieniu wypłaty świadczenia przyznanego W. S. dopiero wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2015 r..

Podstawą wydania wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 czerwca 2015 r. były ustalenia faktyczne oparte na opinii biegłych lekarzy sądowych kardiologa M. O. , neurologa P. W. i pulmonologa M. S. dnia 16 grudnia 2014 r., uzupełnionej i w całości podtrzymanej w dniu 20 maja 2015 r. Z opinii tych jednoznacznie wynika, iż wnioskodawca jest nadal osobą częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2017 r. W ocenie Sądu Okręgowego w Lublinie w sprawie ustalającej W. S. prawo do renty (VIII U 1684/14) wskazane opinie biegłych są rzetelne i wyczerpujące. Wyjaśniły dostatecznie wnoszone przez organ rentowy zastrzeżenia. Biegli dysponowali dokumentacją medyczną dotyczącą schorzeń kardiologicznych i współistniejących schorzeń neurologicznych w takim samym zakresie, w jakim dostępne były również w toku postępowania przed organem rentowym. W trakcie trwania postępowania sądowego wnioskodawca nie przedkładał żadnej nowej dokumentacji medycznej, z wyjątkiem wyników wykonywanego regularnie co dwa lata badania próby wysiłkowej, które nie zmieniają się u niego od kilkunastu lat. Komisja Lekarska ZUS nie miała żadnych podstaw do przyjęcia, iż zamknięta przed 10 laty u opiniowanego(...). Wyniki próby wysiłkowej tylko potwierdziły oczywisty dla biegłego kardiologa fakt, iż całokształt schorzeń kardiologicznych wnioskodawcy wobec trwającego od lat intensywnego leczenia farmakologicznego i operacyjnego, pozwalał lekarzom orzecznikom ZUS dysponującym całością dokumentacji medycznej stwierdzić, że wnioskodawca jest nadal od 1 lipca 2014 r. częściowo niezdolny do pracy.

Należy więc stwierdzić, że wskazana wyżej opinia biegłych sądowych z dnia 16 grudnia 2014 r. (podtrzymana w całości w dniu 20 maja 2015 r.) wydana na podstawie badania wnioskodawcy oraz dokumentacji z dotychczasowego leczenia, znajdującej się w aktach rentowych, a więc znanej Lekarzowi Orzecznikowi i Komisji Lekarskiej ZUS, pozwoliły na ustalenie dalszej niezdolności wnioskodawcy do pracy. Lekarz Orzecznik oraz Komisja Lekarska dysponowali materiałem, który wskazywał na upośledzenie funkcji organizmu w stopniu powodującym niezdolność do pracy, dlatego decyzja organu rentowego odmawiająca przyznania wnioskodawcy prawa do renty była błędna.

Organ rentowy ponosi więc odpowiedzialność za odmowę przyznania świadczenia wnioskodawcy w postępowaniu przez Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, bowiem prawo do świadczenia zostało ustalone dopiero na mocy wyroku sądowego, wydanego na podstawie tych samych dowodów, które były znane organowi rentowemu.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. , poz. 748 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając w dniu 31 lipca 2014 roku decyzję odmowną miał wszelkie niezbędne dane ku temu, wydać decyzję ustalającą W. S. prawo do renty i wypłacić ją w ustalonym terminie płatności, ponieważ złożona w toku postępowania orzeczniczego przed organem rentowym dokumentacja medyczna pozwalała na uznanie wnioskodawcy za nadal niezdolnego do pracy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 powołanej wyżej ustawy określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków, do jego uzyskania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS z 2002 r., Nr 20, poz. 501 i z dnia 7 października 2004 r., II UKN 485/03, OSNAPiUS z 2005 r., Nr 10, poz. 147).

W ocenie Sądu Okręgowego decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiająca wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy była błędna, ponieważ została oparta na błędnym orzeczeniu Komisji Lekarskiej, która dysponowała wystarczającą ilością informacji niezbędnych do właściwej oceny stanu zdrowia i stopnia niezdolności do pracy wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy uznał, że wobec wyłącznej winy organu rentowego przy ustalaniu prawa do renty, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązany jest do wypłacenia odsetek. Zgodnie z art. 118 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Orzeczeniem z dnia 10 czerwca 2014 r. Lekarz Orzecznik ZUS uznał wnioskodawcę z nadal od 1 lipca 2014 r. częściowo niezdolnego do pracy (k. 121 dokumentacji orzeczniczej). Orzeczenie to zostało wadliwie zmienione przez Komisję Lekarską ZUS w dniu 21 lipca 2014 r. Datę wydania orzeczenia przez Lekarza Orzecznika ZUS (10 czerwca 2014 roku) należy uznać za ostatnią okoliczność niezbędną do wydania decyzji, toteż decyzja powinna być wydana do dnia 10 lipca 2014 r. W decyzji przyznającej rentę płatność świadczenia określono na 20 dzień miesiąca. Najbliższym terminem płatności renty był zatem dzień 20 lipca 2014 r. Odsetki ustawowe przysługujące skarżącemu z tytułu opóźnienia w wypłacie renty winny być liczone od dnia 21 lipca 2014 r., to jest od następnego dnia po najbliższym terminie płatności renty do dnia 1 września 2015 r., albowiem w dniu 2 września 2015 r. wnioskodawca otrzymał wyrównanie świadczenia (k. 21v a.s., 167v t. II a.r.).

Z tych względów odwołanie wnioskodawcy podlegało oddaleniu w zakresie, w jakim domagał się przyznania odsetek za okres od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 20 lipca 2014 r. oraz od dnia 2 września 2015 r. do dnia 20 września 2015 r.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł jak w sentencji.